

KOD UCZNIĄ

Wojewódzki Tematyczny Konkurs Historyczny
„Byliśmy tylko dziećmi.
Gehenna polskich dzieci w czasie II wojny światowej”
rok szkolny 2024/2025

ETAP REJONOWY – 60 minut

Instrukcja dla ucznia

- ✓ Sprawdź, czy Twój arkusz liczy 8 stron i zawiera 17 zadań. Nieprawidłowości zgłoś Komisji Konkursowej.
- ✓ Odpowiedzi wpisuj długopisem koloru czarnego lub niebieskiego, nie używaj ołówka ani korektora.
- ✓ Pisz czytelnie, błędne odpowiedzi przekreśl.
- ✓ W zadaniach zamkniętych prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak X na odpowiedniej literze. Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- ✓ Wpisuj imiona i nazwiska postaci historycznych, w przypadku dat dziennych wpisuj dzień, miesiąc i rok.

Powodzenia!

Wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac:

Imię i nazwisko ucznia	Łącznie punkty uzyskane (max. 50 pkt)	Wynik procentowy	Zakwalifikowany do etapu III (tak/nie)

Podpisy członków komisji sprawdzającej pracę:

1. (imię i nazwisko).....
2. (imię i nazwisko).....
3. (imię i nazwisko).....

ZADANIA 1 – 17.

Zadanie 1.

(2 – 0 p.)

Wyjaśnij określenie „Polskie Państwo Podziemne”.

.....

.....

.....

Zadanie 2.

(5 – 0 p.)

Przyporządkuj poniższe formy działań okupantów do obszarów poszczególnych okupacji – niemieckiej i sowieckiej. Wstaw znak X w odpowiednim miejscu tabeli.

	1. okupacja niemiecka	2. okupacja sowiecka
A. Konfiskata i upaństwowienie majątków ziemskich (tzw. kolektywizacja wsi).		
B. „Akcja Tannenberg” – eksterminacja polskich działaczy politycznych, powstańców wielkopolskich i śląskich, nauczycieli, duchownych, ludzi nauki i kultury.		
C. W kwietniu i maju 1940 r. rozstrzelanie polskich jeńców wojennych z Kozielska w Katyniu, a jeńców z Ostaszkowa i Starobielska w Charkowie i Twerze.		
D. Funkcjonowanie prasy polskojęzycznej, ale całkowicie kontrolowanej przez okupanta, którą pogardliwie nazywano „gadzinówką”.		
E. Konfiskata majątku ludności żydowskiej i zamknięcie jej w gettach.		

Zadanie 3.

(4 – 0 p.)

Uzupełnij tabelę. Wpisz po jednym przykładzie akcji dywersyjnej, akcji propagandowej, akcji odwetowej i sabotażu, dokonanych przez polski ruch oporu wobec okupanta niemieckiego. Przykłady mogą mieć charakter ogólny. Nie musisz wpisywać dat i nazwisk.

Formy oporu wobec okupanta niemieckiego	
Walka zbrojna	Walka cywilna
<p>1. Akcje dywersyjne</p> <p>Przykład:</p> <p>.....</p>	<p>3. Akcje propagandowe</p> <p>Przykład:</p> <p>.....</p>
<p>2. Akcje odwetowe</p> <p>Przykład:</p> <p>.....</p>	<p>4. Sabotaż</p> <p>Przykład:</p> <p>.....</p>

Zadanie 4. (2 – 0 p.)

Wymień kolejne organizacje, z których wyłoniła się Armia Krajowa. Napisz pełne nazwy.

1.

2.

Zadanie 5. (4 – 0 p.)

Do podanych opisów dopisz właściwe pojęcia.

A. – system nielegalnego szkolnictwa średniego i wyższego na ziemiach polskich w okresie II wojny światowej.

B. – dokument tożsamości wydawany przez władze niemieckie mieszkańcom Generalnego Gubernatorstwa, którzy nie byli narodowości niemieckiej i ukończyli piętnaście lat.

C. – ciężki obóz pracy przymusowej w ZSRS.

D. – najmłodsza grupa harcerzy Szarych Szeregów, zrzeszająca młodzież w wieku 12-14 lat.

Zadanie 6. (1 – 0 p.)

Ułóż chronologicznie podane wydarzenia.

Wpisz cyfry od 1 do 5 zaczynając od wydarzenia najwcześniejszego.

..... – Utworzenie KL Auschwitz.

..... – Wybuch powstania w getcie warszawskim.

..... – Bitwa nad rzeką Bzurą.

..... – Utworzenie Dystryktu Galicja.

..... – Kapitulacja powstańców warszawskich.

Zadanie 7. (4 – 0 p.)

Przeczytaj poniższą definicję.

Część obszaru Polski, niewłączona w trakcie drugiej wojny światowej bezpośrednio do Trzeciej Rzeszy, znajdująca się pod okupacją niemiecką, zarządzana przez hitlerowską administrację.

Źródło: <https://wsjp.pl/haslo/podglad/74759> (dostęp 25.01.2025)

Napisz:

1. **nazwę stolicy** opisanej jednostki administracyjno-terytorialnej –

2. **funkcję i nazwisko jej zarządcy** – A.

B.

3. **miejsce głównej siedziby zarządcy** –

Zadanie 8. (2 – 0 p.)

Wymień dwa przykłady działań okupanta sowieckiego wymierzone w młodzież polską w latach 1939-1941.

1.

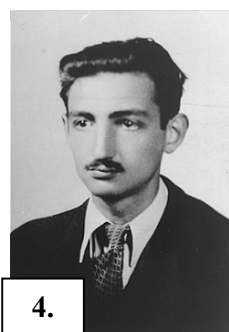
.....

2.

.....

Zadanie 9. (6 – 0 p.)

Napisz imiona i nazwiska postaci historycznych widocznych na zdjęciach.

1.

2.

3.

4.

Źródło zdjęć: domena publiczna

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwy numer fotografii.

A. Postać, która ratowała dzieci z getta warszawskiego jest na fotografii numer:

B. Postać, która zginęła razem z dziećmi w obozie zagłady jest na fotografii numer:

Zadanie 10. (2 – 0 p.)

Uzupełnij zdania. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Szacuje się, że w okresie drugiej wojny światowej niemal [Luka 1] polskich dzieci zostało poddanych germanizacji. Po wojnie do kraju powróciło zaledwie [Luka 2] spośród nich.

Luka 1:

A. 10 tysięcy B. 80 tysięcy C. 100 tysięcy D. 200 tysięcy

Luka 2:

A. 2 tysiące B. 30 tysięcy C. 100 tysięcy D. 150 tysięcy

Zadanie 11. (2 – 0 p.)

Na podstawie informacji biograficznych wpisz imię i nazwisko postaci historycznych.

Informacje biograficzne	Imię i nazwisko
1. Człowiek odpowiedzialny za realizację polityki germanizacyjnej III Rzeszy. Z jego inicjatywy w 1935 r. powstało stowarzyszenie <i>Lebensborn</i> . Od 1939 r. był Komisarzem Rzeszy ds. Umacniania Niemczyzny, do którego zadań należało m.in. „zniemczenie” okupowanej Polski Zachodniej. Od 1940 r. koordynował prace Głównego Urzędu Rasy i Osadnictwa SS, który w podległych placówkach przeprowadzał badania rasowe.	
2. Był jedną z osób odpowiedzialnych za wysiedlenia ludności polskiej z Wielkopolski oraz rejencji łódzkiej. Od maja 1940 r. do marca 1944 r. pełnił służbę w Policji Bezpieczeństwa (niem. <i>Sicherheitspolizei</i>) w Łodzi. Kierował Centralą Przesiedleńczą w Łodzi (niem. <i>Umwandererzentralstelle in Litzmannstadt</i>).	

Zadanie 12. (2 – 0 p.)

Uzupełnij zdania.

Już w 1945 r. Polski Czerwony Krzyż rozpoczął mozolne poszukiwania dzieci wywiezionych do III Rzeszy i dzieci polskich robotnic przymusowych. W 1947 r. nowe polskie władze utworzyły stanowisko

Pełnomocnika Rządu Polskiego do spraw(1).
(pełna nazwa)

Powołano na nie prawnika ze Śląska –(2). (imię i nazwisko)

Zadanie 13. (2 – 0 p.)

Przeczytaj tekst i napisz odpowiedź na pytanie.

„Tak na terenie Niemiec jak i Austrii, znajduje się duża ilość dzieci w swoim czasie wywiezionych z Polski, w celach germanizacji ich, które zostały rozdane chłopom na wieś. Wyszukiwanie tych dzieci jest sprawą bardzo trudną i żmudną, zwłaszcza, że chłopci przyzwyczaili się do tych dzieci i niechętnie ich oddają, pomiędzy dziećmi jest dużo sierot, w wielu wypadkach nie można nawet ustalić nazwisk tych dzieci. PCK i Komitety zajmują się odszukiwaniem dzieci i roztaczają nad nimi opiekę. W Salzburgu na przykład PCK prowadzi sierociniec, w którym jest zgoła 50 dzieci. Wskazany jest, ażeby władze Amerykańskie wydały zarządzenia, ażeby niezwłocznie zgłosić dzieci Polskie pod surową odpowiedzialnością za ukrywanie takich dzieci”.

Źródło: <https://muzeumdziecipolskich.pl/wystawy/wystawa-vii> (dostęp 25.01.2025)

Z jakimi trudnościami musiał się zmierzyć Polski Czerwony Krzyż (PCK) podczas procesu odzyskiwania dzieci polskich po II wojnie światowej? Określ dwa problemy.

1.
.....

2.
.....

Zadanie 14.

(3 – 0 p.)

Przeczytaj informacje o Zdzisławie Oberbeckim i wykonaj poniższe polecenie.

„Proces rewindykacji dzieci polskich z Niemiec po II wojnie światowej był niezwykle skomplikowany. Obok tysięcy udanych powrotów do ojczyzny, pojawiały się również historie dramatyczne. Nie są do dziś znane prawdziwe personalia Zdzisława Oberbeckiego. Według danych Międzynarodowego Czerwonego Krzyża (MCK) urodził się 15 stycznia 1943 r. w Łodzi. W aktach MCK figuruje pod nazwiskiem Ryszard Lachmann, któremu po adopcji przez niemiecką rodzinę Gildemeisterów w 1945 r. zmieniono personalia na Rudolf Gildemeister. Niemiecki ojciec po rozstaniu z żoną oddał ostatecznie dziecko do domu dziecka w Essen.

Małego Ryszarda miała rozpoznać na zdjęciu z PCK kobieta mieszkająca w Łodzi. Potwierdziła przed miejscową komisją, iż Rudolf Gildemeister to jej syn. Dzięki jej staraniom Zdzisław wrócił do Polski w 1948 r. Pięć lat później okazało się, że to nie jej dziecko widniało na fotografii. Po powrocie prawdziwego syna do matki Zdzisław trafił do domu dziecka przy ul. Krajowej w Łodzi. Tam jego opiekunką prawną została pracownica ośrodka Jutta Lewandowska”.

Źródło: <https://muzeumdzieciopolskich.pl/wystawy/wystawa-vii> (dostęp 25.01.2025)
Fot. Zdzisław Oberbecki, 1947 r. (archiwum prywatne Zdzisława Oberbeckiego)

Zdzisław Oberbecki wracając do Polski miał 5 lat. Opisz, w jaki sposób jego historia z okresu wojny mogła wpłynąć na jego dalsze życie? W swojej wypowiedzi uwzględnij kwestie rodzinne, językowe i emocjonalne.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15.

(5 – 0 p.)

Uzupełnij tekst.

„Akcja Zamość” była częścią (1, *wpisz nazwę niemieckiego założenia*). Od listopada 1942 r. do (2, *wpisz miesiąc i rok*) Niemcy wysiedlili polską ludność ze wsi i miast Zamojszczyzny. Tak powstał pierwszy teren osiedleńczy w (3, *wpisz nazwę administracyjną obszaru*). W ramach „Akcji Zamość” wywieziono około (4) tysięcy dzieci. Te, które spełniały niemieckie kryteria rasowe, przeznaczono do (5). Inne trafiły do różnego typu obozów. Los większości dzieci nie jest znany.

Zadanie 16.

(1 – 0 p.)

**Popatrz na zdjęcie obozowe Czesławy Kwoki – nastolatki z Zamojszczyzny.
Gdzie je wykonano?
Napisz nazwę niemieckiego obozu.**

.....

Fotografia obozowa Czesławy Kwoki.
Źródło zdjęcia: domena publiczna

Zadanie 17.

(3 – 0 p.)

Przeczytaj cytaty i zaznacz lub wpisz odpowiedź.

Jest zima (...). Trwa *Aktion Zamosc*, niemiecka akcja pacyfikacyjno-wysiedleńcza na Zamojszczyźnie. „Rasa panów” robi sobie przestrzeń do życia, paląc wsie, mordując i wywożąc do obozów rodziny. Jeden z transportów trafia do Siedlec (...). „Na stacji w Siedlcach ofiarni kolejarze wyłuskali nas spod sterty brudnych chust i łachów. (...) Wszyscy ruszyli na ratunek dzieciom. Ofiarność społeczeństwa była ogromna, kto mógł ratował dzieci, a przecież trudno było w czasie okupacji wyżywić nawet swoją rodzinę” – pisze w książce *„Wspomnienia z dzieciństwa i okresu powojennego. Gdyby mama żyła...”* Janina Zielińska, która w momencie tragicznych wydarzeń miała pięć lat.

Mimo heroicznej postawy mieszkańców, nie udaje się uratować wszystkich wysiedleńców. (...) weteran walk o niepodległość, burmistrz Siedlec Stanisław Zdanowski, organizuje godny pochówek 23 ofiarom okupacyjnego terroru. Pogrzeb, w którym bierze udział 5 tys. osób, przeradza się w cichą manifestację

